

Špela Vintar



Pro et contra

Hodim od Tivolija proti Kongresnemu trgu in pod roko držim transparent. Ne vem čisto dobro, kako naj ga držim; nisem še tam, torej je prezgodaj, da ga pokončno postavim na ogled, skriti pa ga tudi nimam kam; transparent pač ni vsakodnevna prtljaga in ni čudno, da se noče udobno ugnezditi pod roko. Na njem piše “Dali so mi 30 €, da držim ta transparent”, in barva se v vogalu še ni dobro posušila, zato je znak za € malce razmazan. Mraz je in vsepovsod policisti, najprej jim skušam prijazno pokimati, kadar grem mimo, ampak ker nazaj srepijo mrko in brezbrizno, neham. Mimo Cankarja in Drame pridem do Slovenske, postavim transparent pokonci in nadaljujem pot do Kongresnega. Ljudi je že precej, vseeno bi jih lahko bilo še več, skupinice bolj ali manj opremljenih vstajnikov se ogledujejo med seboj, moj napis žanje nasmehe, neka punca me fotografira. In zdi se mi, da čutim, kako se mi mehča maternični vrat.

... Mifepristone (Mifeprex) and Misoprostol is a medical abortion procedure used up to the first seven to nine weeks of pregnancy. It is also referred to as RU-486 or the abortion pill.

Odločila sva se skupaj, mogoče pa sva se skupaj odločila, da ne bova razmišljala. Enega otroka že imava, star je štiri in pol in je najbolj kul otrok v vesolju. Vseeno je pozimi kar dosti bolan, B.-jeva mama vskoči, kadar jaz ne morem na bolniško, B. pa je zadnje čase skoraj vsak dan na inštitutu do šestih, sedmih; brez projektov ni šans, da bi mu podaljšali pogodbo, a vseeno rine in rine, končuje raziskavo in piše članke, kot da bo že prihodnji mesec konec sveta.

Avtorica je na 18. Slovenskih dnevih knjige prejela nagrado revije Sodobnost in Društva slovenskih pisateljev za najboljšo zgodbo leta 2013.

In res, tudi jaz imam tak nedoločen občutek katastrofičnosti, čeprav ob popoldnevih, ko se igrava z malim, mine. Ne vem, kako mi je zdaj uspelo zanositi, čeprav imam cikel ko ura in sva ob nevarnih dneh s kondomom, prej in potem pa še nekaj dni pazila, že leta isti sistem, ampak se je očitno moral enkrat zalomit, takoj sem opazila, ker tri dni pred nesojeno menstro nisem dobila vsakomesečnega napada lakote, in tako sem pomočila modro-beli trakec v urin, in ko sta se pokazali dve črtici, bi me skoraj kap. B.-ju sem povedala zvečer, spontana reakcija je bila, da je zastokal "o faaak", potem pa se je zbral in se spomnil, da je verjetno v takih situacijah vloga moškega, da stoji ob strani, ampak ob strani čemu, dojenčku ali splavu??

"Sej ga ne bi mela, ne?" Premor.

"Ma, ne vem. Najbrž res ne, al kaj." Premor.

"No, ti le razmisli pa to." Premor. "Ampak js ga rajši ne bi mel."

Me objame okrog ramen. Zavzdihnem, stisne me k sebi. In to je to, če bi v trgovini kupovala šampon, bi se petkrat dlje odločala.

S Kongresca se vije kača protestnikov, gremo na pohod po centru mesta. Pridružim se bratrancu in njegovi puncici, ki pohvalita moj transparent, ob zvokih bobnov, ragelj in piščalk hodimo po Slovenski, Gosposvetski, bivši Tivolski, potem zavijemo proti Trgu republike, z ograj in zidov grozijo zombiji, od bratranca nafehtam cigaret, vzdušje je vzneseno. V spodnjem delu medenice čutim topo bolečino, sprašujem se, ali je zarodek že umrl. Izpred parlamenta v istem trenutku zaslišim skandiranje: "*Gotof je! Gotof je!*" Točno tako, si mislim.

Mifepristone blocks the hormone progesterone needed to maintain the pregnancy. Because this hormone is blocked, the uterine lining begins to shed, the cervix begins to soften and bleeding may occur. With the later addition of the second medication, misoprostol, the uterus contracts and the pregnancy is usually expelled within 6 to 8 hours.

Ko pridem domov, mali že spi, B. pa gleda TV. Na krožnik si dam nekaj žlic mrzle rižote od kosila in si natočim kozarec vina. Odsotno listam časopis in jem, mrzli lignji so trdi ko kamen, B. ugasne televizijo in sede za mizo nasproti mene.

"A si bla?" Pogledam ga in rečem: "Bla." Če bi se zdajle nasmehnil, bi ga ustrelila v glavo. A se ne nasmehne, gleda me, hm, sočutno? Si skuša priklicati v spomin izraz, ki ga imajo navadno moški v filmih ob takih prizorih? Ma ne, gleda me pač zaskrbljeno in sočutno in vprašujoče, čaka. Ne vem, če lahko govorim o tem.

“Ne vem, če lahko govorim o tem,” rečem. Potem začnem govoriti o tem.

“Ni blo velik za čakati, pa itak sem mela že napotnico. Tam poješ eno tableto, druge so mi dal pa za domov. U nedelo si jih moram dat kao not, pa fino bi blo, če si z mano.”

“A zarad bolečin pa to?” Najbrž mu grejo spet po glavi filmski prizori splavov: glavno junakinjo preseka nenadna bolečina, obraz se ji spači, v grozi upre pogled navzdol in njeno naročje je mlaka krvi/kri ji v potočku teče po nogi/kri kaplja na svetlo preprogo/postelja pod njo je prepojena s krvjo.

“Če se slučajno krvavitev ne bi hotla ustavit.” Vstanem in grem v pred-sobo po torbo.

“So mi dal neka navodila pa tko. Sej je bla ful prjazna zdravnica.”

Na listu z navodili piše, da umetna prekinitev nosečnosti lahko povzroči tudi hude bolečine, krče, slabost in krvavitev, sledi precej podroben opis, ob kakšni in kako hudi krvavitvi naj bi se človek zglasil na urgenci. Zraven je še list za prevoz z rešilcem, na katerem so navodila za reševalce; očitno za primer, če sama ne bi bila več sposobna pojasniti dogajanja. Ampak vse to je okej, vse to je okej.

“Edin, kar je blo grozn ...” z vilicami šarim po rižoti, “tam v babiški šoli, k greš najprej k socialni delavki pa to, tam ti dajo za izpolnit prijavo fetalne smrti.”

Posebej tankočutni res niso s temi obrazci.

“Še dobr da ne piše detomor,” reče B. “Pa zdej, a zdej te kej boli?”

“Ni sile, čutim, da se neki dogaja, ni da bi ful bolet.”

Gleda v moj krožnik: “A si nisi nč pogrela?”

Zvečer v postelji položi eno roko na moj trebuh in me z drugo objame. Pred tem sem bila dolgo pod tušem, potem se dolgo gledam v ogledalu, suho zahlipam, ni solz. Umijem si zobe in grem pokrit malega, spi z odprtimi usti, trdno ko skala, ko parket zaškripa, mu trzne noga. Tvoj bratec bi bil, ali sestrica, ampak ne smem razmišljati o tem. O čem pa naj razmišljam? Je to življenje ali ni? *Ima li života prije smrti*, se je spraševal Senko Karuza. Na spletnih forumih o postabortivni travmi berem, da dajo nekatere nemame neotročku ime, ampak zraven čisto po ameriško piše, da so vsakršna čustva ob tem okej, v smislu, da če ne čutiš nič, pač ne čutiš. Jaz čutim.

V sobotnem Delu je na prvi strani reportaža z obeh zborovanj, dopoldanskega za republiko in naših protestov. 20.000, največ doslej, ampak po mojem nas je bilo še bistveno več, pozorno preberem oba članka in

me razjezi odsotnost kakršnega koli stališča, eden in drugi se bereta kot obrobna zabeležka o šahovskem tekmovanju brežiških osnovnošolcev. Zunaj je zrak oster in mrzel, na FB slika mene s transparentom dobi štiri všečke. Fanta muzicirata, B. s kitaro in mali s ksilofonom, nanj igra z mojo krtačo za lase. Postane mu dolgčas, ker se je B. globoko zatopil v gruntnje nekega prastarega Dylanovega komada, s ksilofonom priroma k meni v kuhinjo.

“Mami, a ne, da čebelica ne more met mladička?”

“Zakaj ne, seveda ga ma lahko.” Se poskušam zbrati in dodam: “Pač izleže jajčeca in iz vsazga jajčeca pride ličinka, tak mali črviček, ki potem zraste v mlado čebelico.” Uf, upam, da nisem ustrelila preveč mimo.

“Ma ne, ne razumeš. Ti si povedala za čebelo. Čebelica je pa že mladiček.” Aha, okej, obrnem ploščo.

“Prou maš. Če žival še ni odrasla, ne more met mladičkov. Mora najprej zrast.”

“Tko kot ti, na primer.” Vedro se zazrem vanj, postriči ga moram, in mlačno pozdravim spoznanje, da je moja odraslost definirana skozi reproduktivno sposobnost, ki mi prav zdajle leži na ramah ko kontejner radioaktivnih odpadkov.

Naslednjega dne spet sneži. B. gre z malim odkidat avto in potem k svojim staršem, vrnil se bo po kosilu sam. Jaz medtem spijem še drugo kavo, potem ubogljivo vstavim štiri šesterokotne tablete in grem s čajem in računalnikom v posteljo.

Insert four 200-mcg tablets deeply into the vagina OR in the mouth under the tongue or in the cheek pouch. Use large (thick) sanitary pads. Mini pads or tampons should not be used. Bleeding and uterine contractions (cramping) may begin half an hour following this first step and will almost always start within the first 12 hours. Bleeding itself does not mean that an abortion has occurred. Close inspection of the sanitary pad or other receptacle may reveal whether the pregnancy has been terminated.

Hudič je s tem internetom, prav nič me ne more presenetiti; o vseh fizioloških in psiholoških zapletih vem vse, celo to mi je jasno, da so misoprostol v tej funkciji odkrili po naključju. Delam in čakam, vmes prebiram objave na zidu vstajniške skupščine, končno se je začelo premikati v smeri ustanavljanja politične stranke, ampak mnenja se krešejo, nekatere objave so agresivne, radikalne; če je v petek med množico vel

zanos solidarnosti in skupnih ciljev, se zdaj boleče kaže raznorodnost stališč in predlogov. Boleče postaja tudi okrog moje maternice, krči so vse močnejši in začnem krvaveti. Prižgem si glasbo in se pokrijem do vratu, čez čas se vrne B., leže k meni in bere.

“Kako je?” vsake toliko časa vpraša. Okej, odgovarjam, ne boli tako močno in preživela bom, itak, čeprav se ne lušči iz mene samo posteljica, splet embrionalnega tkiva in plast sluzi, počutim se, kot da bi šla na abrazijo cela moja duša in najin odnos, in zdaj stojita oba zunaj gola in razdražena kot na razstavi, jaz pa bi se nekam skrila. Okej, rečem.

Popoldne je že bolje. Na obisk prideta soseda geja, prineseta domač makov štrudl, odpremo buteljko vina in klepetamo. Razpravljamo, ali bi tehnično vlado bolje vodil Magnifico ali Jani Kovačič. Jaz navijam za Janija, ki bi vsako vladno reformo zanesljivo uvedel z besedami: “Nikoli ni tako slabo, da ne bi moglo biti še slabše.” Soseda menita, da bi Magnifico odlično sodeloval s predsednikom republike, ker oba rada nosita tangice.

Vmes grem lulat in začutim, da je nekaj spolzelo iz mene. V školjki lebdi krvava kepa in nekaj belega. Radovednost me premaga, stegnem roko in jo previdno zgrabim. Košček tkiva na moji roki ni večji od 8 mm, je brezobličien in prosojen. Je bila to oseba, sem ubijala? Enkrat ustvarjamo, drugič uničujemo, tretjič samo seksamo.

Prosojen, *transparent*. Trans. Parent.